תוספתא · דפוס וילנא · סדר נזיקין

# תוספתא עבודה זרה

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

## תוספתא עבודה זרה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספתא-עבודה-זרה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
**פרק ב** ..... 6
**פרק ג** ..... 7
**פרק ד** ..... 9
**פרק ה** ..... 10
**פרק ו** ..... 12
**פרק ז** ..... 13
**פרק ח** ..... 16
**פרק ט** ..... 18

# פרק א

א נחום המדי אומר יום אחד בגליות לפני אידיהן אסור במה דברים אמורים באידיהן הקבועים אבל באידיהן שאינן קבועין אינו אסור אלא אותו היום בלבד אע"פ שאמרו ג' ימים אסור לשאת ולתת עמהם בד"א בדבר המתקיים אבל דבר שאינו מתקיים מותר אף דבר המתקיים לקח או שמכר ה"ז מותר ר' יהושע בן קרחה אומר כל מלוה בשטר אין נפרעין ממנו ושאין בשטר נפרעין ממנו מפני שהוא כמציל מידם.

ב לא ישא אדם ויתן עם העובד כוכבים ביום אידו ולא יקל עמו את ראשו ולא ישאל בשלומו במקום שמתחשב מצאו לפי דרכו שואל בשלומו בכובד ראש. שואלין בשלום העובדי כוכבים באידיהן מפני דרכי שלום. אומנין ישראל שהיו עושין אצל העובד כוכבים בביתו של ישראל מותר בביתו של עובד כוכבים אסור ר' שמעון בן אלעזר אומר אם היה שכיר היום בין בביתו של ישראל בין בביתו של עובד כוכבים אסור אם היה שכיר קבולת בביתו של ישראל מותר בביתו של עובד כוכבים אסור במחובר לקרקע בין כך ובין כך אסור בעיר אחרת בין כך ובין כך מותר ואע"פ שגמר את כליו לפני אידו לא יוליכנו לו ביום אידו מפני ששמח ביתו. עיר אחת עושה ועיר אחת אינו עושה אומה אחת עושה ואומה אחת אינה עושה משפחה אחת עושה ומשפחה אחת אינה עושה העושין אסורין ושאין עושין מותרין קלנדא אע"פ שהכל עושין אין אסור אלא לפולחין בלבד. סטרוניא יום שאחז בו את המלכות. קראטוסס יום גנוסיא של מלכי עובדי כוכבים יום של כל מלך ומלך הרי הוא כרבים יחיד אפילו יום המשתה שלו ויום שנעשה בו שלטון ר' מאיר אומר אף יום שעמד בו מחליו אסור.

ג יריד שבתוך הכרך אין הולכין <אותו> לא לאותו הכרך ולא לעיירות הסמוכות לו מפני שהוא כנראה הולך לו ליריד דברי ר"מ וחכמים אומרים אין אסור אלא הכרך בלבד יריד שבתוך הכרך אסור חוץ לכרך מותר ושחוץ לכרך חוץ לכרך אסור תוך הכרך מותר וחנויות המוכללת לו מכל מקום הרי אלו אסורות. עובר אדם בשיירה ממקום למקום ונכנס לכרך שהיריד בתוכו ואינו חושש מפני שהוא נראה כהולך ליריד. יריד שנתנה מלכות ושנתנה מדינה ושנתנו גדולי מדינה מותר אין אסור אלא יריד של עבודת כוכבים בלבד. הולכין ליריד של עובדי כוכבים ומתרפאין בהן רפוי ממון אבל לא רפוי נפשות <ואין> לוקחין מהן בתים שדות וכרמים בהמה עבדים ושפחות מפני שהוא כמציל מידם וכותב ומעלה בערכים כהן מטמא להעיד עליהן בחוצה לארץ כשם שמטמא בחוצה לארץ כך מטמא בבית הקברות מטמא לתלמוד תורה מטמא לישא אשה ר' יהודה אומר אם יש לו ממי שילמד הרי זה לא יטמא ואם לאו ה"ז יטמא ר' יוסי אומר אע"פ שיש

לו ממי ילמד יטמא שלא מכל אדם זוכה אדם ללמוד אלא ממי שזכה לו אמרו על יוסף הכהן שהיה מטמא ויוצא אצל ר' יוסי לציידן. לא יצא כהן לחוצה לארץ ואפילו לישא אשה אע"כ הבטיחוהו. תגרין שהקדימו זמנו של יריד או שאיחרו זמנו של יריד מותר אין אסור אלא זמנו של יריד בלבד. ארבע אבקות הן אבק רבית אבק שביעית אבק עבודת כוכבים אבק לשון הרע. אבק של רבית לא ישא אדם ויתן בהלואתו של חברו מפני אבק רבית. אבק שביעית לא ישא אדם ויתן עם העובד כוכבים בפירות <עבודת כוכבים> מפני אבק שביעית. אבק עבודת כוכבים לא ישא אדם ויתן עם העובד כוכבים ביום אידו מפני אבק עבודת כוכבים. אבק לשון הרע לא ישא אדם ויתן בטובתו של חברו מפני אבק לשון הרע. ישראל הולכין ליריד מותר לשאת ולתת עמהן ובחזירה אסור מפני שנהגו בעבודת כוכבים והעובד כוכבים בין בהליכה בין בחזרה מותר. עובדי כוכבים ההולכין לתרפות אסור לתת ולשאת עמהן ובחזירה מותר מפני שהוא כעבודת כוכבים שהניחוה עובדיה וישראל בין בהליכה בין בחזרה אסור. לא יטייל ישראל עם שיירה בתרפות אפילו לצאת אפילו מקדים אפילו מחשיך אפילו מתיירא מפני עובדי כוכבים מפני ליסטים מפני רוח רעה שנא' (דברים ו':י"ד) לא תלכו אחרי אלהים אחרים. ר' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אם ראית צדיק שיצא לדרך ואתה מבקש לצאת לאותו הדרך הקדים על ידך שלשה ימים או אחר על ידך שלשה ימים כדי שתצא עמו מפני שמלאכי השרת מלוין אותו שנא' (תהילים צ"א:י"א) כי מלאכיו יצוה לך וגו' ואם ראית רשע שיצא לדרך ואתה מבקש לצאת לאותו הדרך הקדים על ידך שלשה ימים או אחר ע"י ג' ימים כדי שלא תצא עמו בדרך מפני שמלאכי שטן מלוין אותו שנאמר (תהילים ק"ט:ו') הפקד עליו רשע ושטן יעמוד על ימינו. רבי שמעון בן אלעזר אומר אם יאמרו לך ילדים בנה בית המקדש אל תשמע להן ואם יאמרו לך זקנים סתור בהמ"ק שמע להן מפני שבנין ילדים סתירה וסתירת זקנים בנין וראיה לדבר רחבעם בן שלמה. שאלו את ר' יהושע מהו שילמד אדם את בנו ספר יוני אמר להן ילמד בשעה שאינה לא יום ולא לילה שנאמר (יהושע א':ח') והגית בו יומם ולילה.

ד מכולם היה מוכר להם חבילה וכמה היא חבילה ר' יהודה בן בתירה אומר בלבונה אין פחות מג' מנין מוכר לתגר או מוכר לבעל הבית אם היה תגר חשוד אסור למכור לו מוכר לו חזירין ואינו חושש שמא מוכר לעבודת כוכבים מוכר לו יין ואינו חושש שמא מנסכו לעבודת כוכבים ואם פירש לו אפילו מים ומלח אסור למכור לו מוכר לו תרנגול לבן בין התרנגולין אמר ר' יהודה בד"א בזמן שאמר לו מכור לי תרנגול סתם אבל אם פירש לו מפני שהוא חולה או למשתה בנו ה"ז מותר.

## פרק ב

א לוקחין מהן בהמה לנסיון ומחזירין להן כל אותו היום וכשם שלוקחים מהן בהמה לנסיון ומחזירין להן כל אותו היום כך לוקחין מהן עבדים ושפחות לנסיון ומחזירין להן כל אותו היום כל זמן שאתה רשאי להחזיר לישראל אתה רשאי להחזיר לעובדי כוכבים אי אתה רשאי להחזיר לישראל אי אתה רשאי להחזיר לעובדי כוכבים מוכר ישראל בהמתו לעובד כוכבים על מנת לשחוט ישראל עומד על גביו והעובד כוכבים שוחט. לוקחין מהן בהמה לקרבן ואינו חושש משום רובע משום נרבע משום מוקצה משום נעבד וכשם שאין מוכרין להן בהמה גסה כך אין מוכרין להן חיה גסה ואף במקום שמוכרים להן בהמה דקה אין מוכרין להן חיה דקה רשב"א אומר מוכרין להן כלבים שגורין חולדות סנאין חתולות וקופות דברים המנקין את הבית וכשם שאין מוכרין להם כך אין מחליפין להם לא רעים ביפין ולא יפין ברעים לא שבורין בשלמים ולא שלמים בשבורין ר' יהודה מתיר בשבורה מפני שאינה יכולה להתרפאות אמרו לו והרי הוא מרביעה והיא יולדת רבי יוסי בן בתירה מתיר בסוס שאינו עושה מלאכה בשבת שחייבין עליה חטאת וחכמים אוסרין משום שני דברים משם כלי זיין ומשם בהמה גסה אין מוכרין להם לא כלי זיין ולא זיין ואין משחיזין להם את הזיין ואין מוכרין להם לא סדין ולא כבלין ולא קולרין ולא שלשלאות של ברזל.

ב אחד העובד כוכבים ואחד הכותי מוסרין להם שדות גזוזות תבואה קצורה ואילנות קצוצין ר' יהודה אומר שחת לגוז על מנת שתיגוז תבואה לקצור על מנת שתקצר אילנות לקוץ על מנת לקוצצן. העולה לסרטיאות של עובדי כוכבים אסור משום עבודת כוכבים דברי ר' מאיר וחכמים אומרים בזמן שמזבלין אסור משום עבודת כוכבים ואם אינם מזבלין אסור משום מושב לצים. ההולך לצטריונין ורואה את הנחשים ואת החברים מוליון סגילאדין סגילאדה אסור משום מושב לצים שנאמר (תהילים א׳:א׳) ובמושב לצים לא ישב אלה מדות שמביאין את האדם לידי בטול תלמוד תורה. העולה לתרטיאות של עובדי כוכבים אם צווח מפני צורך מותר ואם מתחשב ה"ז אסור. היושב באסטרין הרי זה שופך דמים ר' נתן מתיר משום שני דברים מפני שצוח ומציל את הנפשות ומעיד על האשה שתנשא. הולכין לצטריונין מפני שצווח ומציל את הנפשות ולכרקמים מפני יישוב מדינה ואם מתחשב הרי זה אסור.

ג אין משכירין להם בתים שדות וכרמים ואין נותנין להן אריסיות וקבולת בהמה [אחד העובד כוכבים ואחד הכותי] במה דברים אמורים בארץ ישראל ובסוריא משכירין בתים אבל לא שדות כאן וכאן לא ישכיר אדם שדהו לעובד כוכבים דברי ר"מ רבי יוסי אומר

אף בא"י משכירין בתים ובסוריא מוכרין בתים ומשכירין שדות ובחוצה לארץ מוכרין אלו ואלו. כאן וכאן לא ישכיר ישראל את ביתו לעובד כוכבים שבידוע שמכניס לתוכו עבודת כוכבים אבל משכירין להם אוריאות אוצרות ופונדקיות אע"פ שבידוע שמכניס לתוכו עבודת כוכבים משכיר ישראל ביתו לכותי ואינו חושש שמכניס בתוכו עבודת כוכבים רבן שמעון בן גמליאל אומר בכל מקום לא ישכיר ישראל מרחץ לעובד כוכבים מפני שנקראת על שם ישראל ורוחצין בו בשבת ר' שמעון בן אלעזר אומר בכ"מ לא ישכיר ישראל שדהו לעובד כוכבים מפני שנקראת על שם ישראל ועושין בה ביו"ט.

## פרק ג

א מעמידין בהמה בפונדקיות של כותים אפי' זכרים אצל נקבות ונקבות אצל זכרים ואין צריך לומר זכרים אצל זכרים ונקבות אצל נקבות ומוסרים בהמה לרועה שלהן ומוסרין לו תינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות ולהתיחד עמו בת ישראל מילדת ומניקה בנה של כותית וכותית מילדת ומניקה בנה של בת ישראל. אין מעמידין בהמה בפונדקאות עובדי כוכבים אפי' זכרים אצל זכרים ונקבות אצל נקבות שהזכר מביא זכר והנקבה מביאה נקבה ואין צריך לומר זכרים אצל נקבות ונקבות אצל זכרים. ואין מוסרין בהמה לרועה שלהן ולא תינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות ולהתיחד עמו. בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלתו לעבודת כוכבים אבל עובדת כוכבים מניקה את בנה של ישראל ברשותה בת ישראל לא תילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תילד את בת ישראל מפני שחשודין על הנפשות דברי ר"מ וחכמים אומרים עובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בזמן שאחרים עומדים על גבה בינה לבינה אסור מפני שחשודין על הנפשות מתרפאין מהן רפוי ממון אבל לא רפוי נפשות לא תחתוך עובדת כוכבים את העובר במעיה של אשה בת ישראל ולא תשקנה כוס עקרין שחשודין על הנפשות. לא יתייחד ישראל עם העובד כוכבים לא במרחץ ולא בבית המים נדבק ישראל עם העובד כוכבים בדרך נותנו לימין ואין נותנו לשמאלו ר' ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה אומר בסייף מימינו ובמקל משמאלו שניהן עולין למעלה ויורדין בירידה ישראל עולה למעלה ועובד כוכבים למטה לא ישוח שמא ירוץ את גלגלתו וירחיב לו דרך. שאלו להיכן אתה הולך מפליגו כדרך שאמר יעקב לעשו (בראשית ל"ג:י"ד) עד אשר אבא אל אדני שעירה והלך לו לסוכות. ישראל המסתפר מן העובד כוכבים רואה במראה מן הכותי אין רואה במראה התירו לבית רבן גמליאל

להיות רואין במראה מפני שהן זקוקין למלכות. ישראל המספר את העובד כוכבים כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו.

ב לוקחין מן העובדי כוכבים ספרים ותפלין ומזוזות ובלבד שהיו כתובין עליהן כתקנן מעשה בעובד כוכבים אחד שהיה כותב ספרים בצידן ובא מעשה לפני חכמים ואמרו מותר ליקח ממנו מוכרין לעם הארץ ספרים תפלין ומזוזות ואין לוקחין תפלין אלא מן המומחה ואם לקח ממי שאינו מומחה ומצא בידו שתי כריכות של תפלין בודק ממנו תפלה אחת של יד או של ראש בצבת הראשון וכן בשני וכן בשלישי וכן ברביעי.

ג לוקחין מעם הארץ עבדים ושפחות בין גדולים בין קטנים ומוכרין לעם הארץ עבדים ושפחות בין קטנים בין גדולים ולוקחין מהן בנות קטנות אבל לא גדולות דברי ר' מאיר וחכמים אומרים גדולות ומקבלות עליהן אין נותנין להן בנות לא קטנות ולא גדולות דברי רבי וחכמים אומרים נותן לו גדולה ופוסק עמו על מנת שלא תעשה טהרות על גביו ומעשה ברבן גמליאל הזקן שהשיא את בת בתו לשמעון בן נתנאל הכהן ופסק עמו על מנת שלא תעשה עמו טהרות על גביו רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו צריך שאין כופין את החבר שיעשה טהרות על גבי עם הארץ ואיזה הוא עם הארץ כל שאינו אוכל חוליו בטהרה דברי ר"מ וחכמים אומרים כל שאינו מעשר.

ד הלוקח עבדים ערלים מן העובד כוכבים ומלן ולא הטבילן וכן בני השפחות שלא טבלו בין מולין בין ערלין הרי אלו עובדי כוכבים מדרסן טמא ויינם בגדולים אסור בקטנים מותר ואיזהו גדול כל שהוזכר ומכיר עבודת כוכבים ומשמשיה ואיזהו קטן כל שאינו מכיר עבודת כוכבים ומשמשיה רבי יוסי אומר חזקת עבד ישראל אפילו ערלים הרי אלו כנענים עד שיודע בהן שהן בני שפחות שלא טבלו חזקת עבדי כותים מולין הרי אלו כותים ערלים הרי אלו עובדי כוכבים עד שיודע שהן בני שפחות כנעניות חזקת עבדי עובד כוכבים אפילו מולין הרי אלו עובדי כוכבים.

ה לעולם מלין את העובד כוכבים לשם גר ועובד כוכבים לא ימול את ישראל מפני שחשודין על הנפשות דברי ר"מ וחכ"א עובד כוכבים מל את ישראל בזמן שאחרים עומדין על גביו בינו לבינו אסור מפני שחשודין על הנפשות. ישראל מל את הכותי וכותי לא ימול את ישראל מפני שהן מלין לשם הר גריזים דברי ר' יהודה אמר לו ר' יוסי היכן מצינו מילה בתורה שאינה לשם ברית אלא ימול לשם הר גריזים עד שתצא נפשו ומוכרין להם ונותנין להם מתנת חנם במה דברים אמורין בזמן שאינו מכירו או שהיה עובר ממקום למקום אבל אם היה שכנו או אוהבו הרי זה מותר שאינו אלא כמוכרו לו.

כתוב אומר לא תכרות להם ברית ולא תחנם אם ללמד על הברית הרי ברית אמור אלא למה נאמר לא תחנם מלמד שאין נותנין להם מתנת חנם.

## פרק ד

א המוכר עבדו לעובד כוכבים הרי זה יצא בן חורין וצריך גט שחרור מרבו הראשון ר' שמעון בן גמליאל אומר במה דברים אמורים בזמן שלא כתב לו אונו אבל כתב לו אונו זה הוא גט שחרורו בין שמכרו לו בין שנתנו לו במתנה יצא בן חורין שמא יצא לרשות שאינה רשות להן עליו אם עשה עליו העובד כוכבים נימוסות יצא בן חורין ואם לאו לא יצא בן חורין נטלו בחובו או שנפל לו בסיקריקון יצא בן חורין ירש עבדים מן העובד כוכבים עד שלא באו לרשותו מותר למוכרן לעובד כוכבים משבאו לרשותו אסור למוכרן וכן אתה אומר ביין נסך עד שלא בא לרשותו דמיו מותרין משבא לרשותו דמיו אסורין. ישראל ועובד כוכבים שלקחו מקח בשותפות וחזר ולקחו מקח אחר בשותפות לא יאמר לו טול אתה דברים שבמקום פלוני במקח ראשון ואני דברים שבמקום פלוני במקח שני אבל אומר לו טול אתה דברים שבמקום פלוני ואני דברים שבמקום פלוני במקח ראשון טול אתה דברים ואני דברים שבמקום פלוני במקח שני.

ב המוכר עבדו בחוצה לארץ יצא בן חורין וצריך גט שחרור מרבו שני רשב"ג אומר פעמים יוצא פעמים אינו יוצא כיצד אמר לו אני פלוני בן פלוני מוכר אני עבדי פלוני לפלוני אנטיוכי יצא בן חורין לפלוני אנטיוכי השרוי בלוד לא יצא בן חורין ירשו עבדים בחוצה לארץ עד שלא באו לארץ מותר למכרן לחוצה לארץ משבאו לארץ אסור למכרן לחוצה לארץ. עבד שברח בחוצה לארץ אין רבו רשאי למוכרו יצא עבד עם רבו לסוריא לפיכך אם מכרו שם הרי זה מכור עבד שיצא עם רבו ע"מ לחזור כופין אותו לחזור ע"מ שלא לחזור כופין אותו שלא לחזור בא מחו"ל ע"מ לחזור אין כופין אותו לחזור שלא לחזור כופין אותו שלא לחזור.

ג המוכר עבדו ליריד של עובדי כוכבים דמיו אסורין ויוליך לים המלח וכופין את רבו שיפדנו אפילו מאה בדמיו ויוציאנו לחירות נמצאת אומר הנושא ונותן ביריד של עובדי כוכבים בהמה תיעקר כסות וכלים ירקבו ומעות וכלי מתכות יוליך הנאה לים המלח. פירות את שדרכו לישפך ישפך לישרף ישרף ליקבר יקבר ר' יוסי אומר עבודת כוכבים שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא נעשית זבל שנאמר (דברים י״ג:י״ח) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם וגו' אמר להן ר' יוסי הרי הוא אומר (דברים ט':כ״א) ואת חטאתכם אשר עשיתם וגו' אמרו לו משם ראיה (שמות לד) ויזר על פני המים וישק

את בני ישראל מלמד שבדקן כדרך שבודקין את הסוטות אמר להן רבי יוסי הרי הוא אומר (שמואל ב ה׳:כ״א) ויעזבו את עצביהם אמר להן רבי יוסי הרי הוא אומר (מלכים א ט״ו:י״ג) וגם מעכה אם אסא המלך ויסירה מגבירה אשר עשתה מפלצת וגו' אמרו לו משם ראיה (שם) ויכרת אסא את מפלצתה וגו' אמר להן ר' יוסי הרי הוא אומר (מלכים ב י״ח:ד׳) וכתת נחש הנחושת וגו' אמרו לו וכי עבודת כוכבים היה והלא משה עשאו מלמד שטעו ישראל אחריו עד שבא חזקיה ובנו.

## פרק ה

א אין אוצרין בארץ ישראל דברים שיש בהן חיי נפש כגון שמנים יינות וסלתות ופירות אבל דברים שאין בהן חיי נפש כגון כמון ותבלין הרי זה מותר ואוצרן שלש שנים ערב שביעית ושביעית ומוצאי שביעית במה דברים אמורים בלוקח מן השוק אבל בכונס בתוך ביתו אפילו עשר שנים מותר לאלתר ובשנת בצורת אפילו חרובין לא יאציר מפני שמטיל מארה בשערים אין משתכרין בתבואה אבל משתכר ביין ובשמן וקטניות אמרו על ר' אלעזר בן עזריה שהיה משתכר ביין ובשמן כל ימיו אין מוציאין מסוריא דברים שיש בהן חיי נפש כגון יינות שמנים וסלתות רבי אומר אומר אני שמוציאין יין לסוריא מפני שממעט את התפלה וכשם שאין מוציאין לסוריא כך אין מוציאין להפרכיא ר' יהודה מתיר מהפרכיא להפרכיא.

ב ישרה אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים ולא בחו"ל אפי' בעיר שכולה ישראל מלמד שישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל מצות שבתורה. והקבור בארץ ישראל כאילו הוא קבור תחת המזבח. לא יצא אדם לחוצה לארץ אא"כ היו חטין סאתים בסלע אמר רבי שמעון במה דברים אמורין בזמן שאינו מוצא ליקח אבל בזמן שמוצא ליקח אפילו סאה בסלע לא יצא וכן היה ר"ש אומר אלימלך מגדולי הדור ומפרנסי צבור היה ועל שיצא לחוצה לארץ מת הוא ובניו ברעב והיו כל ישראל קיימין על אדמתן שנאמר (רות א) ותהום כל העיר עליהן מלמד שכל העיר קיימת ומת הוא ובניו ברעב. הרי הוא אומר (בראשית כח) ושבתי בשלום אל בית אבי שאין ת"ל והיה ה' לי לאלהים ואומר (ויקרא כה) לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים כל זמן שאתם בארץ כנען הריני לכם אלוה אין אתם בארץ כנען איני לכם לאלוה וכן הוא אומר (יהושע ד׳:י״ג) כארבעים אלף חלוצי הצבא ואומר (יהושוע ב) כי נתן בידי את יושבי הארץ וגו' וכי עלתה על דעתך שישראל מכבשים את הארץ לפני המקום אלא כל זמן שהם עליה כולה נכבשה אינן עליה כולה אינה נכבשת וכן דוד אמר (שמואל א כו)

כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' וגו' וכי תעלה על דעתך שדוד המלך עובד עבודת כוכבים אלא שהיה דוד דורש ואומר כל המניח את ארץ ישראל בשעת שלום ויוצא כאילו עובד עבודת כוכבים דכתיב (ירמיהו לב) ונטעתים בארץ הזאת באמת אינן עליה אין נטועין לפני באמת לא בכל לבי ולא בכל נפשי. ר' שמעון בן אלעזר אומר ישראל שבחוצה לארץ עובדי עבודת כוכבים בטהרה הן כיצד עובד כוכבים שעשה משתה לבנו והלך וזימן את כל היהודים שבעירו אע"פ שהן אוכלין משלהן ושותין משלהן ושמש שלהן עומד ע"ג עובדי עבודת כוכבים הן שנא' (שמות לד) וקרא לך ואכלת מזבחו.

ג אלו הן עורות לבובין כל הקרוע כנגד לבן ועשה כמין ארובה אבל אם היה משוך הרי זה מותר הכבשין ושלקות של עובדי כוכבים שדרכן לתת בהן יין וחומץ וחרס הדריני אסור בהנאה דברי ר"מ וחכמים אומרים אין איסורן איסור הנאה זיתים השלחים הנמכרים על פתחי מרחצאות אסורים באכילה ומותרין בהנאה ר' יוסי אוסרן אף בהנאה מפני שמזלפין עליהן חומץ כדי שיהו חולצין את גרעיניהן.

ד הדרורין והקרבות של עובדי כוכבים ויין ישראל בהן אסור בשתייה ומותר בהנאה העיד שמעון בן גודיא לפני בנו של רבן גמליאל משם רבן גמליאל הזקן שמותר בשתיה ולא הודה לו. נודות העובדי כוכבים רבן שמעון בן גמליאל אומר משם ר' יהושע בן קפוסיי אין עושין שטיחין לבהמה נודות העובדי כוכבים גרורין מותרין חדשים זפותין אסורין עובדי כוכבים עובדים ורוכבים וישראל עומד על גביו כונס לתוכו יין ואינו חושש קנקנין של עובדי כוכבים חדשות מותרות וישנות אסורות שכנסו בה עובדי כוכבים מים מותר ישראל להכניס לתוכו יין ושכנסו בה עובדי כוכבים יין ישראל ממלא אותה מים ג' ימים מעל"ע ומכניס לתוכו יין ואינו חושש ושכנס בה עובד כוכבים יין וישראל ציר ומורייס מותר ישראל אחר להכניס לתוכה יין.

ה לוקחין מן העובדי כוכבים תבואות קטנית וגרוגרות ושום ובצלים מ"מ ואינו חושש משום טומאה האוג בכל מקום טהור האורז בכל מקום טהור. נאמן הצייד לומר זה עוף טמא וזה עוף טהור נאמן עם הארץ לומר כבשין אלו טמאין וכבשין אלו טהורין ולא רבצתי עליהן את המשקין אבל אין נאמן לומר דגים אלו צדתים בטהרה ולא נערתי עליהן את המכמורת הקפריסין המוטליא והחמין שלהן מותרין. ביצה צלויה שלהן אסורה ר' יהודה ובית דינו התירו שמן של עובדי כוכבים במנין פת שאפאה עובד כוכבים שלא במעמד ישראל הרי זו אסורה פת שאפאה ישראל אע"פ שהעובד כוכבים לשה וגבינה שהעמידה ישראל אע"פ שהעובד כוכבים עבדה הרי זו מותרת ישראל יושב בסוף עדרו והעובד כוכבים חולב ומביא לו ואינו חושש.

**ו** איזו היא טרית שאינה טרופה כל שהשדרה והראש נכרין איזהו ציר שיש בו דגה כל שכלבית אחת או שתי כלביות משוטטות בתוכו חתיכה שיש בה סימן בין בכולן בין במקצתן אפי' באחד <טמאה> ה"ז מותרת מעשה שהביאו גרבין של חתיכות ממין אחד בעכו ולא נמצא סימן אלא באחד מהן ובא מעשה לפני חכמים והתירו את כולן מורייס אומן הרי זה מותר רבי שמעון בן גמליאל אומר אף חילק אומן הרי זה מותר יין מבושל ואלונתית הרי אלו אסורים מפני שתחלתן יין אלונתית כברייתה הרי זו מותרת יין תפוחין מן הפתיק ומן האוצר מן הספינה הרי זה מותר ואם היה נמכר בקטלזון מותרת יין תפוחים מן השוק הרי זה אסור מפני שמזדייף. חגבין והקופרין מן הפתיק מן האוצר ומן הספינה הרי אלו מותרין והמוכר בסלילא לפני חנוני אסורין מפני שמרביצין עליהן יין כדי שיהיו יפין למראית העין. מלח סלקונטית שחורה מותרת לבנה אסורה דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר שחורה אסורה לבנה מותרת ר' יהודה בן גמליאל אומר משום ר' חנינא בן גמליאל זו וזו הרי זו אסורה.

**ז** אין לוקחין גבינת בית היניאקי אלא מן המומחה ושלוקה נלקחת מכל מקום אין לוקחין קורט של חלתית אלא מן המומחה והעלה נלקח מכל מקום אין לוקחין יין מסוריא אלא מן המומחה ולא מורייס אלא מן המומחה ולא חתיכה שאין בה סימן אלא מן המומחה ולא מלח סלקונטית אלא מן המומחה ולא גבינת בית היניאקי אלא מן המומחה ולא קורט של חלתית אלא מן המומחה וכולן נאכלין אצל מי שאינו מומחה ואינו חושש.

## פרק ו

**א** וחכמים אומרים אין איסור אלא שיש בידו מקל או צפור או כדור סייף עטרה וטבעת צלם ונחש ועל מכובדין כגון השירים והנזמים קטליות טבעות הרי אלו אסורות ועל המבוזין כגון היורות מחמי חמין הסיגנין והקומקמין והספלין והסדנין והמטבע הרי אלו מותרין מצא טבעת ועליה צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון יוליך לים המלח ר' יהודה אומר אף דמות וסרפס. טבעת שיש עליה עבודת כוכבים בזמן שהיא בולטת אסורה בהנאה אם אינה בולטת מותרת בין כך ובין כך אסור לחתום בה ושאין עליה עבודת כוכבים מותרת בהנאה ומותר לחתום טבעת שיש עליה חותם מותר לחתום בה ר' יהודה אומר אם היה חותמה שוקע אסור לחתום בה מפני שנעשה בולט ומותר ליתנה בידו ושחותמה בולט מותר לחתום בה ואסור ליתנה בידו טבעת שיש עליה פרצוף מותר לחתום בה ר' חנינא בן גמליאל אומר של בית אבא היו חותמין בפרצופות ר' אלעזר בר צדוק אומר כל הפרצופות היו בירושלים חוץ מפרצוף האדם. העשוי כמין דרקון אסור

והדרקון תלוי בו נוטלו ומשליכו והשאר הרי זה מותר איזה הוא מין דרקון שאסור ר' שמעון בן אלעזר אומר כל שהציצין יוצא מצוארו אבל אם היה חלק הרי זה מותר.

ב הלוקח גרוטאיות מן העובד כוכבים ומוצא בהן עבודת כוכבים נוטלה ומשליכה והשאר הרי זה מותר. עבודת כוכבים עד שלא באת לרשותו אומר לעובד כוכבים ומבטלה שהעובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים בין שלו בין של חבירו בין עובדה בין שאינה עובדה בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון ישראל שעשה עבודת כוכבים אסורה אע"פ שלא עבדה לפיכך אין יכול לבטלה. עובד כוכבים שעשה עבודת כוכבים מותרת עד שתעבד לפיכך יכול לבטלה רבי אומר משם ר' יעקב אם עשאה לישראל מתחלה אין יכול לבטלה. עובד כוכבים שמכר עבודת כוכבים לעובדיה אסורה שלא לעובדיה מותרת לוה עליה נפלה עליה מפולת שטפה נהר או שנטלוה ליסטין או שהניחוה בעליה כגון מלחמתו של יהושע אם עתידין הבעלים לחזור עליה אסורה ואם לאו מותרת בימסיות שהעמידו עובדי כוכבים בשעת הגזירה אע"פ שעברה הגזירה הרי אלו אסורות וכל עבודת כוכבים שביטלוה עובד כוכבים יכול תהא אסורה ת"ל (דברים ז':כ"ה) פסילי אלהיהם תשרפון באש את שנוהג בו משום אלוה אסור ואת שאינו נוהג בו משום אלוה מותר ושל ישראל בין שנהג בו לשם אלוה בין שלא נהג בו לשם אלוה אסור כיצד מבטלה רבי מאיר אומר עד שיכה בקורנס ויחבל ר' שמעון אומר אפילו רואה סטרה ונפלה הרי זו בטילה וחכמים אומרים עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל ישראל וישראל אין מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים [ר'] שמעון בן מנסיא אומר עבודת כוכבים של ישראל אין לה בטילה עולמית בימוס שנפגם רובו הרי זה מותר מזבח שנפגם רובו אסור עד שינתץ.

ג מוקצה שלו אסור ושל חברו מותר לפני הקדישו אסור לאחר הקדישו מותר מאימתי נקרא מוקצה משנעשה בו מעשה איזהו נעבד כל שעובדין אותו בין בשגגה בין במזיד איזה הוא מוקצה מקצה לעבודת כוכבים אבל אמר שור זה לעבודת כוכבים לא אמר כלום לפי שאין הקדש לעבודת כוכבים.

## פרק ז

א פרה שפטמה בכרשיני עבודת כוכבים ורדי גנה שזבלה בזבל עבודת כוכבים ובור גינה שנטעה בעצי אשרה ובור קלא אילן שרשם בעצי אשרה ישרף אחרים אומרים מטילין אותה לחומר עד שיחזרו מראיו לכמות שהיה חלילין של עבודת כוכבים אסור לספוד בהן ואם היה מעלין שכר למדינה אף על פי שהן עשויין לצורך עבודת כוכבים

מותר לספוד בהן חנויות של עבודת כוכבים מותר לשכור מהן גבאין של עבודת כוכבים אסור ליתן להן אם היו מעלין שכר למדינה אע"פ שהן עשויין לצורך עבודת כוכבים מותר ליתן להן המיחד ביתו לעבודת כוכבים כולו מטמא בביאה והעובר לתוכה כעובר בבית עבודת כוכבים אם היתה דרך הרבים מפסקתה אינו טמא אלא אותו דרך בלבד.

ב הסומך ביתו לבית עבודת כוכבים כולו מטמא בביאה סמכו לו הן אין כולו מטמא בביאה אלא אותו כותל נידון מחצה למחצה נפל אסור לבנותו בנאו חזר לתחלתו בנאוהו הן אין כולו מטמא בביאה אלא אותו הכותל נידון מחצה למחצה המוכר ביתו לעבודת כוכבים דמיו אסורין ויוליך הנאה לים המלח אבל עובד כוכבים שאנסו את אחד ונטלו את ביתו והעמידו בו עבודת כוכבים דמיו מותרין וכותב ומעלה בערכאין. המכניס ראשו ורובו לבית עבודת כוכבים טמא כלי חרס שהכניס אחוריו לעבודת כוכבים טמא הספסלין והקתדריות שהכניס רובו לבית עבודת כוכבים טמאין.

ג כל מקומות שנקראו לשבח עבודת כוכבים מכנין אותן לגנאי את שקוראין עין כוס קורין אותו עין קוץ גריא קורין אותו גליא מי שנפזרו מעותיו לפני עבודת כוכבים לא יהא שוחה לפניו ומלקט מפני שנראה כשוחה לעבודת כוכבים אבל הופך לאחוריו וממקום שאינו נראה מותר. מעין מים היוצא מבית עבודת כוכבים לא יהא שוחה לפניו ושותה מפני שנראה כשוחה לפני עבודת כוכבים אבל הופך לאחוריו ושותה ובמקום שאינו נראה ושותה מותר. פרצופות המטילין מים לכרכין לא יניח פיו ע"פ פרצוף מפני שנראה כנושק לעבודת כוכבים אבל מקבל בידו ושותה יתר על כן אמרו לא יניח פיו ע"פ הסילון וישתה מפני סכנת נפשות. שאלו פילוסופין את הזקנים ברומי אם אין רצונו בעבודת כוכבים מפני מה אינו מבטלה אמרו להן אילו לדבר שאין העולם צורך בהן היו עובדין היה מבטלו הרי הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים ולמזלות יאבד עולמו מפני השוטים אלא הנח לעולם שינהג כמנהגו ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין. גנב זרעים לזרוע לא סופן לצמח בא על אשת איש אין סופו לילד אלא הנח לעולם שינהג כמנהגו ושוטים שקלקלו יבואו ויתנו את הדין.

ד העובדי כוכבים העובדין את ההרים ואת הגבעות אע"פ שהן מותרין עובדיהן בסקילה. אדם הנעבד אף ע"פ שהוא מותר עובדיו בסקילה. איזהו אשרה כל שהעובדי כוכבים עובדין ומשמרין אותה ואין טועמין מפירותיה ר"ש בן אלעזר אומר ג' אשרות בארץ ישראל חרוש שבכפר פטם ושבכפר פגשה שקמה שבראני ושבכרמל. אשרה זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה החיזרין לא בימות החמה ולא

בימות הגשמים רשב"א אומר אף לא זרעין ולא ירקין בימות הגשמים מפני שהעלין נושרין והיה להן לזבל.

ה הנכנס תחתיו כנכנס לבית עבודת כוכבים אם היתה דרך הרבים מפסקת הרי זה מותרת ישראל שפסל את האשרה בין לצרכו בין שלא לצרכו אסור ועובד כוכבים שפסל את האשרה לצרכה היא אסורה והוא מותר לצרכו בין זה ובין זה אסור. לא יעלה אדם לראש הבימוס אפי' לנוולו לטנפו משום שנאמר (דברים יג) ולא ידבק בידך מאומה. לא יאמר אדם לחבירו המתן לי בצד עבודת כוכבים פלונית ואני אמתין לך בצד עבודת כוכבים פלונית שנאמר (שמות כג) ושם אלהים אחרים לא תזכירו וגו'.

ו עבודת כוכבים וכל מה שעליה הרי זו אסורה מצא עליה יינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור. כלים המשתמשות בהן בגופה אסורין שלא בגופה מותרין אף כלים המשתמשות בהן ובגופה גנבום כומרים ומכרום הרי אלו מותרין כתוב אחד אומר (דברים ז) לא תחמוד כסף וכתוב אחד אומר כסף וזהב אשר עמהן כיצד יתקיימו שני כתובים הללו בין שגופן לבוש בהן בין שאין גופן לבוש בהן אסורין. עמהן את שגופה לבוש בהן אסורין את שאין גופה לבוש בהן מותרין. אף כלים שגופה לבוש בהן גנבום כומרים ומכרום הרי אלו מותרין מרקוליס וכל מה שעליו הרי זה אסור מצא עליו יינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב ע"ג המזבח אסור מעות וכלים הרי אלו מותרין אחרים אומרים מעות וכלים שע"ג אבן העליונה הרי אלו אסורין אבנים שנשרו מן המרקוליס אם היו נראות עמו אסורות ואם לאו מותרות. רבי ישמעאל אומר ג' תפוסות לו אסורות ושאינן תפוסות לו מותרות. ישראל שהביא אבנים מן המרקוליס הרי אלו אסורות מפני שנאסרו לעבודת כוכבים עובד כוכבים שהביא אבנים מן המרקוליס הרי אלו מותרות מפני שהיא כעבודת כוכבים שהניחה בעליה ומרקוליס שנעקר ממקומו מותר בהנאה. בזורק אבן במרקוליס מהו אומר (משלי כו) כצרור אבן במרגמה כן נותן לכסיל כבוד כשם שזורק אבן במרקוליס מכבדו ואין יודע כבוד כך כל המכבד רשע מכבדו ואין יודע כבוד דבר אחר כצרור אבן כשם שזורק אבן במרקוליס עובד עבודת כוכבים כך כל המכבד רשע הרי זה כעובד עבודת כוכבים דבר אחר כצרור אבן כשם שזורק אבן במרקוליס מתחייב בנפשו כך המשתמש ביצרו מתחייב בנפשו ר' שמעון בן אלעזר אומר בשונה לתלמיד רשע מהו אומר כצרור אבן במרגמה כשם שזורק אבן במרקוליס עובד עבודת כוכבים כך השונה לתלמיד רשע כעובד עבודת כוכבים.

## פרק ח

א בראשונה היו אומרין אין בוצרין עם העובד כוכבים ואין דורכין עם ישראל העושה בטומאה אבל דורכין עם העובד כוכבים חזרו לומר אין דורכין עם העובד כוכבים ואין בוצרין עם ישראל העושה בטומאה אבל בוצרין עם העובד כוכבים ומוליכין עמו חביות חדשות אבל לא ישנות דברי ר' מאיר וחכמים אומרים אחד חדשות ואחד ישנות מסייעין אותו עד שנתעלם משניהן נתעלם משניהן נעשה יי"נ. בראשונה היו אומרים אין מסייעין את הנחתום העושה בטומאה ואין מוליכין עמו גריצות לתנור חזרו לומר מסייעין את הנחתום העושה בטומאה ומוליכין עמו גריצות לתנור ובסוריא מסייעין את הנחתום העושה בטומאה ומוליכין עמו גריצות לתנור.

ב ישראל העושה עם העובד כוכבים בגת הרי זה מעלה את הלחם לגבי תפוח ומוריד את הלחם מגבי תפוח אע"פ שהיין צף על ידיו מותר שאין דרכן לנסך כן והעובד כוכבים העושה עם ישראל בגת הרי זה מעלה הלחם לגבי תפוח ומוריד את הלחם מגבי תפוח אע"פ שהיין צף על גבי ידיו מותר שאין דרכן מנסכים כך השוקל ענבים בכף מאזנים אע"פ שהיין צף ע"ג ידיו מותר שאין דרכן מנסכין כך הדורס ענבים בחבית אף על פי שהיין צף על גבי ידיו מותר שאין דרכם מנסכין כך נפל לבאר ונגע בו טיפה כל שהוא אסר ירדו לשלות חרצנין וזגין מן הבאר זה היה מעשה ובאו ושאלו את חכמים ואמרו ימכרו כולן לעובד כוכבים עובד כוכבים שהיה מעלה ענבים בסלין ובדרדורין לגת אע"פ שניפצן לגת והיין מנתז על גבי ענבים מותר שאין דרכן מנסכין כן. הלוקח עבט של ענבים מן העובד כוכבים ומצא תחתיו גממיות מותר בצידו גממיות אסור אדם שפשט ידו לחבית כמדומה שהיא של שמן ונמצאת של יין זה היה מעשה ובאו ושאלו את חכמים ואמרו ימכרו כולם לעובדי כוכבים אגרדמן שטעם מן הכוס והחזירו לחבית אסור קדח במניקת ונפלה ממנה טיפה כל שהיא אסורה מפני שטיפה של יין אסורה ואוסרת כל שהיא.

ג ישראל שהכניס יינו לרשות עובד כוכבים אם יש עליו מפתח או חותם מותר ואם לאו אסור לוה מן העובד כוכבים אע"פ שיש עליו מפתח או חותם אסור עד שיושיב שומר. ישראל שטיהר יינו של עובד כוכבים ונתנו ברשותו אע"פ שיש עליו מפתח או חותם אסור אם היה אוצר פתוח לרשות הרבים מותר בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור עד שיושיב שומר. ישראל שטיהר יינו של עובד כוכבים ונתנו ברשותו והלה כתב לו התקבלתי ממך מעות מותר אבל אם ירצה ישראל אין מניחו עד שיתן את מעותיו זה היה מעשה בבית שאן ואמרו אין זו אלא ערמה. ישראל שטיהר יינו של עובד כוכבים ונתנו

ברשות עובד כוכבים אחר זה היה מעשה ושאלו את ר"ש בן אלעזר ואמר רשות עובד כוכבים אחת. ישראל שטהר יינו של עובד כוכבים ונתנו בשתי חצרות או בשתי עיירות אע"פ שיוצא ונכנס מחצר זו לחצר זו ומעיר זו לעיר זו מותר מפני שהוא בחזקת משתמר אם היתה חזקה לו במקום אחר אסור. פרוזא שישראל ועובד כוכבים כונסין לתוכו יין אע"פ שחביות פתוחות והעובד כוכבים יושב ומשמרן מותר מפני שבחזקת המשתמר.

ד השוכר את הפועל לעשות חצי היום באיסור וחצי היום בהיתר ונתן כולן בכרך אחד כולן אסורות אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ראשונות אסורות ושניות מותרות. השוכר את הפועל לעשות עמו מלאכה ולעתותי ערב אמר לו הולך לי את הלגין הזה במקום פלוני אע"פ שאין ישראל רשאי לעשות כן שכרו מותר. השוכר את החמור לרכוב עליה ואמר לו תנה לי את הלגין הזה עליה אע"פ שאין ישראל רשאי לעשות כן שכרו מותר. אומר אדם לחברו ולפועלו צאו ואכלו בדינר זה צאו ושתו בדינר זה ואינו חושש משם מעשרות ומשם שביעית ומשם יין נסך אבל אם אמר לו צא ואכול ככר ואני נותן דמיה צא ושתה רביעית ואני נותן את דמיה הרי זה חושש משום מעשרות ומשום שביעית ומשום יין נסך הנותן צמר לצבע עובד כוכבים לצבוע לו אינו חושש שמא צבעו בחומץ של יין נסך אם באו לבית חשבון אסור.

ה המניח יינו בפונדק ונכנס לכרך אע"פ ששהה לזמן מרובה מותר ואם הודיעו או שנעל עליו בפונדקו אסור. המניח יינו בספינה ונכנס לכרך אע"פ ששהה לזמן מרובה מותר ואם הודיעו או שהפליגה ספינתו בים אסור ר' שמעון בן אלעזר אומר היה שם לגין מלא וקשור לכרעי המטה ואין העובד כוכבים יודע בו מותר אמר לו רבי יהודה והלא פשתם ניכר בין מלמעלה בין מלמטה אלא כדי שיפתח ויגוף וינגב. המשלח חבית של יין ביד בתו ושל ציר ושל חומץ ושל מורייס ושל שמן ושל דבש ביד העובד כוכבים אם היה מכיר חותמו ושמו מותר ואם לאו אסור יינו אצל העובד כוכבים מהסתם אסור משם יין נסך אבל הציר והמורייס והדבש אם ראה אותו שמנסכין אסורין ואם לאו מותרין. ישראל החשוד שותין במרתפו ואין שותין מלגינו ואם היה חשוד על השתייה אף ממרתפו אסור.

ו עובד כוכבים שהיה חייב מעות לישראל אע"פ שמכר יין נסך והביא לו עבודת כוכבים והביא לו מותר אבל אם אמר לו המתן עד שאמכור יין נסך ואביא לך עבודת כוכבים ואביא לך אסור המוכר יינו לעובד כוכבים ופסק עמו אע"פ שעתיד למחות את המחצלאות ואת המדות מותר וחנוני בין כך ובין כך אסור מפני שראשון ראשון זקוף

עליו עובד כוכבים ששלח לגינה אצל ישראל ומקצת עכבת יין לתוכו הרי זה ממלא לו הלגין ונועל ונוטל ממנו דמי כולן ואינו חושש.

## פרק ט

א המערה מכלי לכלי קילוח משכנגד שפתח של חבית ולמטה ה"ז אסור הגת והמחץ והמשפך של עובדי כוכבים ר' מתיר וחכמים אוסרין ומודה רבי בקנקנים שהן אסורות מפני מה אלו אסורות ואלו מותרות אלו עשויות למוכנס ואלו עשויות שלא למוכנס של עץ ושל אבן צריך לנגב אם היו זפותין צריך לקלף.

ב הלוקח כלי תשמיש מן העובד כוכבים דברים שלא נשתמש בהן מטבילן והן טהורין דברים שנשתמש בהן כגון כוסות וצלוחית ידיהן בצונן. כגון היורות והמחמין והטוגנין וקמקומוסין ידיחן ברותחין כגון הסכינין והשפודין והאסכלאות מלבנן באור והן טהורין וכולן שנשתמש בהן עד שלא יגעיל וטבל ולבן הרי זה מותר.

ג מי שהיו גיתיו ובדיו טמאין ומבקש לטהרן הדפים והלולבים והעדשות מנגבן והן טהורין. העקלין של נצרים ושל בצבוץ צריך לגנב של חשיפה ושל גמי צריך ליישן וכמה מישנן שנים עשר חדש רשב"ג אומר מגת לגת ומבד לבד רבי יוסי אומר הרוצה לטהרן או חולטן מיד בחמין או מולגן במי זיתים רשבג"א משם ר' יוסי נותנן בנהר שמימיו מהלכין מלא עינו הצינור שמימיו מקלחין כשם שמנגב לטהרה כך מנגב ליין נסך.

ד על שבע מצות נצטוו בני נח על הדינין ועל עבודת כוכבים ועל גלוי עריות ועל שפיכות דמים ועל הגזל ועל אבר מן החי על הדינין כיצד כשם שישראל מצווין להושיב בתי דינין בעיירות שלהן כך בני נח מצווין להושיב בתי דינין בעיר שלהם. על עבודת כוכבים ועל ברכת השם כיצד עובד כוכבים שעבד עבודת כוכבים וברך את השם לא נתנה מיתה לבני נח אלא בסייף בלבד. על גילוי עריות כיצד כל ערוה שב"ד של ישראל ממיתין עליה בני נח מוזהרים עליה וכל ערוה שב"ד של ישראל מוזהרים עליה בני נח מומתין עליה דברי ר"מ וחכמים אומרים הרבה עריות שאין ב"ד ממיתין עליה בני נח מוזהרים עליה בא על עריות ישראל נדון בדייני ישראל בא על עריות העובדי כוכבים נדון בדיני העובדי כוכבים ואין לי אלא נערה מאורסה בלבד. ועל שפיכות דמים כיצד עובד כוכבים בעובד כוכבים עובד כוכבים בישראל חייב ישראל בעובד כוכבים פטור. על הגזילה כיצד גנב גזל יפת תואר וכן כיוצא בו עובד כוכבים בעובד כוכבים עובד כוכבים בישראל אסור ישראל בעובד כוכבים מותר על אבר מן החי כיצד אבר המדולדל בבהמה ואין בו להעלות ארוכה בשר המדולדל בבהמה ואין בו להעלות ארוכה אסור לבני נח ואין צריך

לומר לישראל ואם יש בו להעלות ארוכה מותר לישראל ואין צריך לומר לבני נח. נטל צפור שאין בה כזית ואכלה רבי פוטר ורבי אלעזר בר' שמעון מחייב ומה על אבר מן החי ממנו חייב כולו לא יהא חייב חנקה ואכלה פטור רבי חנניא בן גמליאל אומר אף על דם מן החי רבי חידקא אומר אף על הסירוס ר"ש אומר אף על הכשפים רבי יוסי אומר כל האמור בפרשה בני נח מוזהרין עליה שנאמר (דברים י"ח:י') לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו' וחובר חבר כי תועבת ה' איפשר שכתוב עונש עד שלא יזהיר אלא מזהיר ואח"כ עונש מלמד שהזהיר ואח"כ עונשן רבי אלעזר אומר על הכלאים מותר לבני נח לזרוע וללבוש כלאים אסור להרביע ולהרכיב אילנות.